

Knopek, Jacek

Emigracja z ziem polskich w XX w. : drogi awansu emigrantów : konferencja naukowa, Pułtusk, 4-5 grudnia 1997 r.

Dzieje Najnowsze 30/1, 277-278

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Emigracja z ziem polskich w XX w. — drogi awansu emigrantów Konferencja naukowa, Pułtusk, 4-5 grudnia 1997 r.

Staraniem Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku oraz Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Oddział Północnomazowiecki w Pułtusku odbyła się w miejscowym Domu Polonii konferencja naukowa poświęcona emigracji z ziem polskich w XX w. ze szczególnym uwzględnieniem dróg awansu emigrantów oraz ich karier na wychodźstwie, zarówno ekonomicznych, jak i politycznych. Temat konferencji stanowił jedną z ciekawszych kart polskiego wychodźstwa, gdyż do tej pory podkreślano, że polscy emigranci stanowili typową falę wychodźstwa ekonomicznego, pozbawioną środków do życia, niezdolną do organizowania większego kapitału na obczyźnie, jak również pozbawioną możliwości karier politycznych. Proponowany temat konferencji przeczy przyjętym w nauce stereotypom.

Obrady dwudniowe rozpoczęły się 4 grudnia i z przerwami trwały do wieczora. Wśród referujących znaleźli się: doc. dr hab. Edward Kołodziej z Warszawy, który zreferował temat: *Emigracja z ziem polskich od końca XIX w. do czasów współczesnych i tworzenie się skupisk polonijnych*, prof. dr hab. Adam Koseski z Pułtuska — *Emigracja żydowska z ziem polskich*, doc. dr hab. Janusz Szczepański z Pułtuska — *Wychodźstwo zarobkowe z Mazowsza Północnego od końca XIX wieku do I wojny światowej*, prof. dr hab. Tadeusz Radzik z Lublina — *Polonia w społeczeństwie amerykańskim do 1939 r.*, prof. dr hab. Jerzy Kozłowski z Poznania — *Awans społeczny Polonii w krajach Europy Zachodniej*. Po przerwie obiadowej wygłoszono jeszcze cztery referaty: prof. dr hab. Wiesław Śladkowski z Lublina omówił *Awans społeczny Polonii francuskiej*; ks. prof. dr hab. Edward Walewander, również z Lublina — *Rolę i działalność duchowieństwa polskiego na emigracji*, dr Jan Lencznarowicz z Krakowa — *Wkład polskiej emigracji w rozwój Australii po II wojnie światowej*, dr Jacek Knopek z Bydgoszczy przedstawił referat *Z dziejów Polonii afrykańskiej*. Zarówno po sesji przedpołudniowej, jak i popołudniowej odbyła się dyskusja, w której dochodziło również do kontrowersji związanych m.in. z przyczynami emigracji żydowskiej z ziem polskich po II wojnie światowej. W spotkaniu uczestniczył dyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego oraz biskup ordynariusz płocki.

W drugim dniu obrad głos zabrało już tylko dwóch prelegentów: prof. dr hab. Władysław Miodunka z Krakowa zreferował *Drogi awansu emigrantów polskich w Ameryce Południowej*, a prof. dr hab. Tadeusz Radzik z Lublina scharakteryzował *Rolę przywódców emigracji polskiej w Londynie po II wojnie światowej*. Po zakończeniu omawiania referatów nastąpiła dyskusja panelowa nt. *Roli Polonii w życiu społeczno-gospodarczym krajów osiedlenia I i III Rzeczypospolitej*. W dyskusji wzięło udział wielu naukowców zainteresowanych problematyką badawczą związaną z dziejami emigracji i wychodźstwa polskiego w obecnym stuleciu. Wypowiadali się

w niej również przedstawiciele samych skupisk polonijnych licznie zaproszonych i przybyłych do Domu Polonii w Pułtusk. Osoby tworzące współczesną Polonię opowiadały o sobie, o doświadczeniach nabytych w krajach osiedlenia, o przeżyciach i wrażeniach, jakie wywieźli z obczyzny.

Już w toku obrad podkreślano, że konieczne jest zorganizowanie kolejnych spotkań, poświęconych zagadnieniom polonijnym. Biskup płocki podkreślał konieczność organizowania takich spotkań w Domu Polonii w Pułtusk cyklicznie, tym bardziej że na konferencji sala była wypełniona w całości, a więc zainteresowanie było duże.

Na podkreślenie zasługuje również organizacja konferencji, odpowiednie przygotowanie auli obrad i wypełnienie czasu wolnego uczestnikom, za co podziękowanie, poza przedstawicielami Domu Polonii w Pułtusk, należy się także przedstawicielom władz kościelnych biskupstwa płockiego i władzom uczelnianym Wyższej Szkoły Humanistycznej. Instytucje te również zapowiedziały szybkie wydanie drukiem materiałów konferencyjnych.

Jacek Knopek
Bydgoszcz